

Sylwia Szostak-Młynarska

Wybrane walory turystyczne uzdrowiska Świeradów-Zdrój i ich znaczenie dla regionu

Ekonomiczne Problemy Usług nr 52, 427-435

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SYLWIA SZOSTAK-MŁYNARSKA

Wyższa Szkoła Teologiczno-Humanistyczna w Podkowie Leśnej

WYBRANE WALORY TURYSTYCZNE UZDROWISKA ŚWIERADÓW-ZDRÓJ I ICH ZNACZENIE DLA REGIONU

Wprowadzenie

Świeradów-Zdrój to miejscowość uzdrowiskowa, w której dominuje górską rzeźba terenu. Położona jest ona w Sudetach Zachodnich, w paśmie Gór Izerskich na wysokości 450-650 m n.p.m. Rozciąga się pomiędzy Sępią Górą (829 m n.p.m.), Zającznikiem (595 m n.p.m.) a zboczem Izerskiego Stogu (1107 m n.p.m.)¹. Obszar gminy prawie w całości zbudowany jest z proterozoicznych gnejsów, w różnych odmianach².

Pod względem administracyjnym Świeradów-Zdrój położony jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie lubańskim. Od lat 70. XX wieku integralną częścią Świeradowa-Zdroju jest Czerniawa-Zdrój, również samodzielne uzdrowisko statutowe, ale o zupełnie innym klimacie i właściwościach leczniczych.

Usytuowanie Świeradowa-Zdroju na zboczach górskich w otoczeniu wielkich kompleksów leśnych daje klimat silnie bodźcowy. Jest to klimat szczególnie w całych Sudetach, ostry i hartujący, którego cechą charakterystyczną jest mała amplituda temperatur skrajnych powietrza. W skali rocznej średnia ilość opadów wynosi 1178 mm (na Stogu Izerskim 1200 mm). Luty jest miesiącem najuboższym w opady (92 mm), natomiast lipiec – najobfitszym (128 mm). W okresie od listopada do

¹ A. Falkiewicz, M. Starzewska, *Uzdrowiska dolnośląskie i ich okolice*, red. A. Falkiewicz, M. Starzewska, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1975.

² *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój*, Świeradów-Zdrój 2005.

kwietnia przeciętna liczba dni z opadami śniegu wynosi od 180 do 210. W rejonie występują porywiste, górskie wiatry typu fenów, które powodują wzrost średniej rocznej temperatury, zmniejszenie zachmurzenia oraz nagle topnienie śniegów. Duży wpływ na klimat wywiera także emanacja radioaktywnego radu, którym prze-sycone jest powietrze, gleba i woda Świeradowa.

Świeradów-Zdrój położony jest w dolinie rzeki Kwisy. Ciekami wodnymi są rzeka Kwisa i Czarny Potok oraz potok Mirotki i Santa Maria. W rejonie Świeradowa-Zdroju występują złoża wód mineralnych, dzięki którym miasto zawdzięcza swą funkcję uzdrowiskową.

Szata roślinna okolic Świeradowa-Zdroju ma układ piętrowy. W piętrze podgórskim, na wysokości do 400 m, dominują lasy liściaste, głównie buk i jawor, oraz grupy świerków. W wyższych partiach gór lasy bukowe przechodzą w bory świerkowe. Świeradów-Zdrój posiada wiele zieleni śródmiejskiej, znajduje się tu wiele parków i ogrodów. Miasto nie posiada parków krajobrazowych ani obszarów chronionego krajobrazu, ale na terenie miasta stwierdzono dziewięć pomników przyrody.

Osobliwością Gór Izerskich są torfowiska. W okolicy Świeradowa-Zdroju, na Hali Izerskiej występują najpiękniejsze i najcenniejsze torfowiska wysokie. Ze względu na potrzebę ochrony unikatowych gatunków flory postanowiono w 1969 roku utworzyć na obszarze 44,72 ha rezerwat przyrody „Torfowisko Izerskie”. W 2000 roku rezerwat powiększono do ponad 500 ha i zmieniono nazwę na „Torfowiska Doliny Izery”³. Ze względu na swoją wartość przyrodniczą obecnie jest elementem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

W Górach Izerskich mieszkańcami lasów są jelenie, sarny, wiewiórki, lisy, zające, kuny. Występują tu również dziki. W potokach i strumieniach spotyka się ryby. W faunie torfowisk występują skorupiaki.

1. Świeradów-Zdrój – historia uzdrowiska

Pierwszą osobą, która wspomina w XVI w. w swoich pracach o zimnych i ciepłych, mineralnych i metalicznych wodach świeradowskich był śląski lekarz Leonard Thurneysen.

W XVII w. lekarze Kasper Schwenckfeld i I. Nason w swoich publikacjach wspominają o kwaśnych świeradowskich wodach mineralnych, a w *Kronice śląskiej* Fryderyka Luca czytamy o leczniczym działaniu tych wód.

W 1739 roku właściciel tych ziem – Schaffgotsch – z inicjatywy dr. Weista, powołał specjalistyczną komisję lekarską, która potwierdziła lecznicze właściwości

³ <http://www.lasypolskie.pl/sekcja-914.html>.

wód z okolicznych źródeł w zakresie między innymi chorób żołądka, wątroby oraz stanów lękowych.

Od połowy XVIII w. Świeradów systematycznie rozwijał się jako uzdrowisko, a wynikało to z wybudowania pierwszego domu zdrojowego (14 pokoi, zwany później „starym domem źródlanym”), pijalni, jak i okrycia dachem tzw. górnego źródła. W 1811 roku odwiercono kolejne źródło i nazwano je „Dolny Zdrój”.

Koniec XIX w. to okres rozwoju i modernizacji istniejących obiektów i urządzeń uzdrowiska. Znaczny wzrost liczby kuracjuszy w tym okresie związany był z rozpoczęciem aplikowania kąpeli w ekstraktach z kory i igieł świerkowych oraz zabiegów borowinowych⁴.

Na początku XX w. wybudowano połączenie kolejowe między Mirskiem a Świeradowem, a w latach następnych rozwinięto infrastrukturę drogową i zbudowano infrastrukturę wodociągową oraz oddano do użytku źródło „Zofia”.

W latach 20. i 30. XX w. Świeradów był miejscowością o typowym charakterze uzdrowskim, gdzie funkcjonowały zakłady lecznictwa uzdrowskiego, w tym Dom Zdrojowy z 70 pokojami, Łazienki Leopolda z 50 pokojami oraz obiekty użyteczności publicznej i obiekty rekreacyjno-sportowe⁵.

W latach 30. XX w. Paul Schmidt zwrócił uwagę na martwą żabę w miejscowym źródle wody. Po roku, podczas ponownych odwiedzin, stwierdził, że ciało płaza nie uległo rozkładowi. Przeprowadzone przez niego badania pokazały, że przyczyną mumifikacji żaby było promieniowanie radonu⁶.

Do końca 1944 roku uzdrowisko funkcjonowało pod nazwą Bad Flinsberg. Po wojnie otrzymało nazwę Wieniec Zdrój⁷, ale nazwa ta nie przypadła do gustu ani mieszkańcom, ani kuracjom, dlatego w 1947 roku w wyniku przeprowadzonego plebiscytu nazwę miejscowości zmieniono na Świeradów-Zdrój, na pamiątkę odwiedzin beskidzko-słowackiego świętego – Andrzeja Świerada.

2. Walory uzdrowskie

Ponad 200-letnia tradycja uzdrowska opiera się na umiejętności wykorzystania surowców naturalnych, którymi są wody mineralne i radonowe, złoza borowiny oraz świerki.

Wykorzystywane w Świeradowie-Zdroju wody lecznicze to wody podziemne stabilne chemicznie i czyste pod względem bakteriologicznym. Są to szczawy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowo-żelaziste z domieszką fluoru i radonu

⁴ <http://www.um-swieradow.bip.pbox.pl>.

⁵ <http://www.swieradowzdroj.pl>.

⁶ E. Standzoń-Gierek, M. Osip-Pokrywka, *SPA i uzdrowska*, Hachette 2008. s. 243-244.

⁷ <http://przewodnik.onet.pl>.

o niskim stopniu zmineralizowania. Wody mineralne są wykorzystywane do kuracji pitnych, inhalacji, kąpiei, płukania i irygacji jam ciała. Picie tych wód korzystnie wpływa na przewód pokarmowy i drogi moczowe. Naturalne kąpiele powodują zmniejszenie napięcia mięśniowego, rozszerzenie naczyń włosowatych. Wody świeradowskie mają dobroczynny wpływ na układ krążenia, obniżają ciśnienie tętnicze. Wskazania do tej terapii to: nadciśnienie tętnicze I i II stopnia, choroby obwodowe naczyń, zaburzenia krążenia skórniego, czynnościowe choroby serca, choroby zwyrodnieniowe stawów, zespoły bólowe narządu ruchu, choroba wibracyjna, nerwice wegetatywne⁸.

Środowisko Świeradowa-Zdroju przesycone jest emanacją radu – szlachetnego gazu radonu – wyjątkowego w skali Europy⁹. Wody radocenne należą do wód specyficznych. Wykorzystuje się je między innymi w kuracji pitnej, do kąpiei i do inhalacji. Radon wnika głównie do organizmu przez drogi oddechowe, przez skórę przenika w niewielkich ilościach. Udowodnione działanie radonu to działanie przeciwzapalne, odczulające i przeciwbólowe¹⁰. Wody radonowe przeznaczone są dla osób ze schorzeniami reumatycznymi, narządu ruchu oraz układu oddechowego.

Innymi naturalnymi bogactwami Świeradowa-Zdroju są borowina i świerk.

Borowina pozyskiwana jest ze złoża torfowego u stóp Hali Izerskiej. Tradycyjne zabiegi borowinowe to częściowe zawijania borowinowe, fasony borowinowe, kąpiele borowinowe, pastowania borowinowe¹¹. Wartość lecznicza borowiny wynika z jej właściwości fizycznych i chemicznych. Cechuje ją dobra zdolność zatrzymywania ciepła, duża pojemność cieplna oraz zawartość substancji takich jak woski, żywice, białka, garbniki, kwasy huminowe, estrogeny. Najczęściej borowinę wykorzystuje się przy leczeniu procesów zwyrodnieniowych stawów i chrząstek stawowych, w stanach pourazowych narządu ruchu, w przewlekłym zapaleniu przewodu pokarmowego oraz w chorobach ginekologicznych. Borowina ma działanie przeciwzapalne, bakteriostatyczne, antyoksydacyjne i regenerujące¹². Zabiegi z jej wykorzystaniem nie powodują skutków ubocznych.

Świerk w Świeradowie-Zdroju stosowany jest do kąpiei. W postaci wywaru na bazie wody mineralnej wykorzystywany jest w leczeniu schorzeń układu oddechowego i nerwowego. Ponadto kąpiele świerkowe zwiększają napięcie skóry i działają relaksująco.

⁸ K. Kępa, *Wody lecznicze*, „Notatnik Świeradowski” 2009, nr 5, s. 13.

⁹ <http://www.uzdrowisko-swieradow.pl>.

¹⁰ K. Kępa, *Wody lecznicze*, „Notatnik Świeradowski” 2009, nr 5, s. 13.

¹¹ K. Kępa, *Borowina*, „Notatnik Świeradowski” 2009, nr 4, s. 13.

¹² <http://www.swieradow.com.pl>.

3. Walory krajoznawcze i specjalistyczne

W Świeradowie-Zdroju, u podnóża Stogu Izerskiego, godnym uwagi zabytkiem jest Dom Zdrojowy. Powstał on w miejscu poprzedniego Domu Źródlanego, który spłonął 14 grudnia 1895 roku. Został on szybko odbudowany przez ówczesnych właścicieli tych ziem, Schaffgotschów. Pierwszych kuracjuszy przyjęto już w 1899 roku. Po odbudowie na kuracjuszy czekało 70 komfortowych pokoi gościnnych oraz salony: muzyczny, taneczny i gier. Pokoje domu zdrojowego upiększono obrazami malarza Kaysera-Eichberga i rzeźbami Willborna i Giesecke. Budynek uatrakcyjniono 46-metrową wieżą zegarową z galerią widokową oraz najdłuższą na Dolnym Śląsku, 80-metrową modrzewiową Halą Spacerową, z roślinną polichromią i herbem rodziny Schaffgotschów. Przy wejściu do Hali Spacerowej znajduje się źródło wody pitnej (szczawy radonowo-żelaziste)¹³. U podnóża Domu Zdrojowego mieści się park zdrojowy z ponad 160-metrowymi tarasami i sztuczną grotą z naciekami.

Innymi atrakcjami miasta godnymi odwiedzenia są: Łazienki Leopolda i zakład kuracji borowinowej. Łazienki Leopolda powstały przy górnym źródle w latach 1838–1839 z inicjatywy rodu Schaffgotschów. W budynku mieściły się kabiny wannowe, które służyły kąpielom mineralnym, i pokoje dla gości. Druga połowa XIX w. to okres rozbudowy i modernizacji obiektu oraz jego urządzeń diagnostycznych i leczniczych. Zainstalowano prysznice opadowe, wanny do kąpieli siedzących oraz domową aparaturę telegraficzną. Do oferty wprowadzono kąpiele w wywarze z igieł świerkowych. W większości pokoi zainstalowano ogrzewanie.

Budynek łazienek częściowo uległ spaleniowi w 1881 roku. Po pożarze odrestaurowano go i dobudowano jeszcze jedno piętro. W sumie Łazienki Leopolda dysponowały 50 pokojami. Łazienki funkcjonują do dnia dzisiejszego, stary sprzęt zastąpiono nowym, ale kuracje nie zmieniły się diametralnie. Obecnie w dawnych Łazienkach Leopolda mieści się Centrum Reumatologii Goplana.

Zakład kuracji borowinowej, dawniej nazywany Łazienkami Marii, powstał w 1904 roku, zgodnie z najnowocześniejszymi standardami. W budynku zainstalowano kabiny do kąpieli całkowitych i częściowych, ogrzewane i wentylowane, wyposażone w glazurowane wanny i niklowaną instalację łazienkową. Dla kuracjuszy przygotowany był również pokój tzw. poczekalnia, która służyła jako osobne miejsce do wypoczynku. Zakład wyposażony był w nowoczesny sprzęt. Borowina do zabiegów dostarczana była ze złóż torfowych położonych na Hali Izerskiej. Z oferty zakładu kuracjusze korzystają do dziś.

Warto również odwiedzić Czarczi Młyn w Czerniawie-Zdroju. Młyn powstał ok. 1890 roku. Maszyny i urządzenia pracują tu do dnia dzisiejszego i są charakterystyczne dla wyposażenia młynów gospodarczych z przełomu XIX-XX w., gdzie

¹³ *Ibidem.*

transport zboża był w pełni zmechanizowany. W Czarciem Młynie mieści się 100-letni piec chlebowy, w którym wypiekany jest chleb według tradycyjnych receptur. Do połowy XX w. młyn funkcjonował dzięki napędowi z koła wodnego, nasiębniergo o średnicy 6,5 m. Koło utrzymane jest do dziś i jest jednym z nielicznych zachowanych na Dolnym Śląsku¹⁴.

Równie ciekawym obiektem, wartym obejrzenia jest „Rezydencja Marzenie”. Jest to piękna willa z zespołem parkowym, łącząca stylową architekturę modernizmu ze stylem tzw. szwajcarskim, wybudowana została w 1901 roku, na zlecenie berlińskiego przemysłowca Juliusza Pintscha. Projekt wykonany został przez firmę budowlano-architektoniczną Cremera i Wolfensteina¹⁵. „Rezydencja Marzenie” usytuowana jest w centrum założenia parkowego, a w jej skład wchodzi: budynek główny, budynek ogrodowy zw. oficyną oraz budynki techniczne obsługujące willę. „Marzenie” jest rezydencją o bogatym wystroju architektonicznym, gdzie można podziwiać dachy z dekoracją wycinaną w deskach, rzeźbione wsporniki okapów i drewniane słupy ganków.

Górką atrakcją okolicy jest schronisko „Na Stogu Izerskim”. Umiejscowione jest ono poniżej szczytu Stogu Izerskiego, na wysokości 1107 m n.p.m. Schronisko powstało w 1924 roku, dzięki rodzinie Schaffgotschów i dr. Józefa Libelta; jest ono zabytkowe, w charakterystycznym stylu śląsko-łużyckim. Ze schroniska rozciąga się piękny widok na Świeradów-Zdrój, Pogórze Izerskie i Grzbiet Kamienicki. Do dnia dzisiejszego Schronisko na Stogu Izerskim prowadzi działalność turystyczną i zapewnia ok. 50 miejsc noclegowych oraz pełne wyżywienie.

Na uwagę zasługuje także schronisko „Chatka Górzystów”, które położone jest na Hali Izerskiej. To jedyna pozostałość z osady Gross-Iser. W schronisku panują spartańskie warunki, ale jest miła atmosfera.

Dodatkowymi atrakcjami przyciągającymi turystów do Świeradowa-Zdroju są imprezy kulturalno-rozrywkowe, takie jak:

1. Przegląd Kapel Kolędniczych,
2. SnowMania,
3. Dni Kwitnących Rododendronów,
4. Międzynarodowy Zlot Pojazdów Zabytkowych IKAR,
5. Bike Maraton,
6. Europejskie Spotkania Młodych Muzyków „Eurounionorchestries”,
7. Festiwal Muzyki Dawnej,
8. Czerniawska Maszeriada – Wyścigi Psich Zaprzęgów.

W Świeradowie-Zdroju działa również Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej TKKF Ognisko „Nysa”, które zrzesza dwie sekcje sportowe: piłki nożnej

¹⁴ A. Raszkowski, M. Zbadyński, M. Fruba, *Koncepcja Subregionalnego Produktu Turystycznego Karkonosze i Góry Izerskie*, Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Jelenia Góra 2008.

¹⁵ <http://www.swieradowzdroj.pl>.

i brydża sportowego. Ponadto zajmuje się organizacją imprez sportowych, takich jak: Uliczne Biegi Dni Kwitnących Rododendronów, Wielki Rododendronowy Turniej Koszykówki, Zawody Pływackie, Turniej w Piłkę Nożną Drużyn Podwórkowych, Uliczny Bieg Jesieni¹⁶. Świeradów-Zdrój i jego okolice to wspaniałe tereny do uprawiania różnych form turystyki kwalifikowanej. Jest to miejsce, które przez cały rok oferuje wiele atrakcji.

4. Wyciągi i trasy zjazdowe

Zimą swoisty mikroklimat północnego podnóża Gór Izerskich sprawia, że okres zalegania pokrywy śnieżnej trwa tutaj bardzo długo. Umożliwia to uprawianie narciarstwa zjazdowego o różnym stopniu zaawansowania. Zróżnicowane stoki wokół miasta to również doskonałe tereny do uprawiania narciarstwa biegowego.

Od grudnia 2008 roku Świeradów-Zdrój może pochwalić się nową inwestycją, pierwszą w Sudetach koleją gondolową. Na szczyt Stogu Izerskiego snowboardzistów i narciarzy wywozi najnowszej generacji kolej gondolowa austriackiego producenta Doppelmayr¹⁷. Długość trasy kolei to 2172 m, przepustowość ok. 2400 os./godz., a czas przejazdu w jedną stronę to 8 minut¹⁸. Z kolei gondolowej mogą skorzystać również turyści w lecie. W Świeradowie oprócz kolei gondolowej funkcjonuje pięć wyciągów narciarskich, a są to: „Kamieniec”, „Izery”, „Bambino-Ski”, „Barbara”, „Magdalenka”.

5. Szlaki turystyczne i trasy rowerowe

Świeradów-Zdrój z uwagi na swoje położenie oraz walory jest doskonałym miejscem do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Okolice miasta pełne są dróg i szlaków o różnym stopniu trudności, które pozwalają nacieszyć się niezwykłą przyrodą i dotrzeć do wielu ciekawych miejsc. Świeradów-Zdrój jest miejscem, z którego oznakowane szlaki zaprowadzą turystów w Góry Izerskie oraz sąsiadujące pasma górskie. Jednym z bardziej atrakcyjnych szlaków jest szlak czerwony im. M. Orłowicza. Biegnie on od Świeradowa-Zdroju do Paczkowa przez najważniejsze pasma polskich Sudetów i osiąga długość ok. 390 km. Czas przejścia wynosi ok. 112 godzin¹⁹. Poza tym szlakiem czerwonym można dojść do Szklarskiej Porę-

¹⁶ *Strategia Zrównoważonego Rozwoju miasta Świeradów-Zdrój na lata 2005–2015*, Świeradów-Zdrój 2005.

¹⁷ http://kolejgondolowa.pl/29,O_regionie.

¹⁸ http://kolejgondolowa.pl/21,Dane_techniczne.

¹⁹ <http://www.swieradowzdroj.pl/Szlaki/s-54-64>.

by i na Stóg Izerski, natomiast zielonym na Smerk, Zajęcznik i do Czerniawy-Zdroju. Szlak niebieski prowadzi na Sępią Górę, Halę i Polanę Izerską.

Ludzie chorzy na serce i rekonwalescenci przyjeżdżający do Świeradowa-Zdroju mogą skorzystać z tzw. „Drogi Sercowej”. Droga została specjalnie przystosowana do kuracji treningowej i prowadzi przez miasteczko do dzielnicy uzdrowskowo-wczasowej na zboczu Stogu Izerskiego.

Oprócz szlaków pieszych Świeradów-Zdrój oferuje trasy rowerowe. W okolicach Świeradowa-Zdroju jest ich około 200 km. Charakteryzują się różnorodną nawierzchnią i zróżnicowanym stopniem trudności²⁰, a wśród nich warto wymienić:

1. Trasę MTB „Lang Team” o długości 5,9 km i dużym stopniu trudności. Wyznaczona jest ona dla uczestników zawodów MTB. Rozpoczyna się i kończy przy Domu Zdrojowym w Świeradowie-Zdroju.
2. Trasę „Dookoła Kwisy”, która również zaczyna i kończy swój bieg przy Domu Zdrojowym. Długość trasy ok. 25 km. Biegnie ona ulicami miasta, ale także drogami szutrowymi wśród lasów. Trasa oferuje wspaniałe widoki na Pogórze Izerskie i Izerskie Garby.

Położenie Świeradowa-Zdroju blisko granicy z Czechami umożliwia organizowanie wycieczek wyjazdowych do Frydlantu, Liberca i Pragi.

6. Znaczenie walorów turystycznych dla Świeradowa-Zdroju i regionu

Zespół elementów środowiska naturalnego i elementów pozaprzyrodniczych, razem lub osobno decydują o atrakcyjności turystycznej miasta i regionu. Na atrakcyjność Świeradowa-Zdroju wpływa leczniczy klimat, możliwość uprawiania turystyki aktywnej, ale przede wszystkim unikatowe zasoby naturalne, które wyróżniają to miasto i region na tle pozostałych uzdrowisk i miejscowości turystycznych w Polsce.

Posiadane walory turystyczne wpłynęły na rozwój społeczno-gospodarczy miasta i regionu. Spowodowały też rozwój branży turystyczno-uzdrowskowej, co przełożyło się na powstanie wielu instytucji użytku publicznego oraz rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej. W konsekwencji wpłynęło to na zwiększenie liczby miejsc pracy dla mieszkańców miasta i regionu. Spójna polityka władz miasta i uzdrowiska poprzez akcje promocyjne wykorzystujące wybitne walory przyrodnicze i najbardziej atrakcyjne walory krajoznawcze i specjalistyczne przyczyniła się do spopularyzowania miejscowości i regionu, co przełożyło się na wzrost ilości osób odwiedzających tę okolice. Udział w rozwoju miasta mieli także przedsiębiorcy. Dostrzegli oni zmieniające się preferencje i kryteria w zakresie

²⁰ http://www.um-swieradow.bip.pbox.pl/public/get_file_contents.php?id=64123.

rekreacji i wypoczynku i dostosowali posiadane zaplecze do oczekiwań turystów i kuracjuszy.

Turyści potrafią docenić walory turystyczne Świeradowa-Zdroju oraz skuteczną promocję miasta i regionu i chętnie odwiedzają tę okolicę przez cały rok.

Podsumowanie

Świeradów-Zdrój znany był od wieków jako Uzdrowska Perła Karkonoszy. Słynie on przede wszystkim z połączenia walorów miejscowości uzdrowskiej z walorami miejscowości turystyczno-rekreacyjnej. Turyści i kuracjusze chętnie odwiedzają sam Świeradów i najbliższą okolicę, ze względu na możliwość spędzenia czasu zdrowo i aktywnie.

Prawidłowe wykorzystanie potencjału turystycznego oraz promocja Świeradowa-Zdroju i okolic skutkuje napływem turystów i kuracjuszy do miejsca posiadającego właściwą bazę turystyczno-uzdrowską. W konsekwencji wpływa to na rozwój miasta i regionu oraz na wzrost poziomu życia mieszkańców.

SELECTED TOURISM VALUES OF HEALTH RESORT ŚWIERADÓW-ZDRÓJ AND THEIR IMPORTANCE FOR THE REGION

Summary

Nowadays the most important factor determining the development of the region and its competitiveness on the market is the knowledge of its own resources.

Effective promotion of own tourist products encourages the development of the region and has a positive effect on the level of life. Properly prepared promotion helps transforming the region into popular and eagerly visited place.

Richness of Świeradów-Zdrój is its unusual nature, specific properties of natural resources, monuments and trails blazing, which, together with a number of cultural and entertainment events attract both visitors that are coming for health reasons and tourists from Poland and foreign countries.

Translated by Sylwia Szostak-Młynarska